

BRAZILIAANS LES 10

10.1 Inleiding

In deze les vindt u een berichtje uit een Braziliaanse krant, een gedeelte uit de Braziliaanse Bijbel en wat nieuwe theorie. Ook gaan we weer verder met het kort verhaal.

Veel succes!

10.2 Uit een Braziliaanse krant

Uma pessoa morreu depois de um acidente entre um carro e um trator na tarde desta sexta-feira (18) na BR-101, em Itabuna.

Segundo a Polícia Rodoviária Federal (PRF), Jamil Silva Darlan dirigia uma Mitsubishi L200 quando perdeu o controle do veículo e bateu e um trator que estava parado no acostamento. Jamil morreu no local.

Uma passageira que estava com Jamil, Rosilane Santos, foi levada para o Hospital de Itabuna em estado grave.

10.3 Opmerkingen

Uma pessoa morreu depois de um acidente entre um carro e um trator na tarde desta sexta-feira (18) na BR-101, em Itabuna.

morrer = sterven, overlijden; depois de um acidente = na een ongeval; entre = tussen; um trator = een tractor, trekker; **na** tarde = **em a** tarde = in de middag;

desta sexta-feira = **de esta** sexta-feira = van deze vrijdag;

na BR-101 = **em a** BR-101 = op de BR-101 (een snelweg); Itabuna is een Braziliaanse stad in de staat Bahia.

Vertaling: Eén persoon is overleden na een ongeval tussen een personenauto en een trekker in de middag van deze vrijdag op de BR-101 in Itabuna.

Segundo a Polícia Rodoviária Federal (PRF), Jamil Silva Darlan dirigia uma Mitsubishi L200 quando perdeu o controle do veículo e bateu um trator que estava parado no acostamento. Jamil morreu no local.

dirigir = besturen; quando = toen; o controle do veículo = de controle over het voertuig; perder = verliezen; bater = hier: raken; que estava parado no acostamento = die geparkeerd was langs de weg; **no** local = **em o** local = op de plaats = ter plaatse.

Vertaling: Volgens de Federal Highway Police (PRF), bestuurde Jamil Silva Darlan een Mitsubishi L200, toen hij de controle over het voertuig verloor en een trekker raakte die geparkeerd was langs de weg. Jamil overleed ter plaatse.

Uma passageira que estava com Jamil, Rosilane Santos, foi levada para o Hospital de Itabuna em estado grave.

Uma passageira que estava com Jamil = letterlijk: een passagier die was met Jamil; foi levada = werd gebracht; em estado grave = in ernstige toestand

Vertaling: Een passagier die bij Jamil in de auto zat, Rosilane Santos, werd in ernstige toestand naar het ziekenhuis van Itabuna gebracht.

BRAZILIAANS LES 10**10.4 Uit de Braziliaanse Bijbel**

(Jesus disse:)

11. Eu sou o bom pastor. O bom pastor dá a sua vida pelas ovelhas.
12. O assalariado não é o pastor a quem as ovelhas pertencem. Assim, quando vê que o lobo vem, abandona as ovelhas e foge. Então o lobo ataca o rebanho e o dispersa.
13. Ele foge porque é assalariado e não se importa com as ovelhas.

10.5 Opmerkingen

- Eu sou o bom pastor. O bom pastor dá a sua vida pelas ovelhas.
pastor = herder; sua vida = zijn leven; **pelas** ovelhas = **por as** ovelas = voor de schapen. Vertaling: Ik ben de goede Herder. De goede herder geeft zijn leven voor de schapen.
Let op! Hier volgt de vervoeging van **dar** (= geven)
prs. : dou, dá, damos, dão.
prf. : dei, deu, demos, deram.
- O assalariado não é o pastor a quem as ovelhas pertencem.
assalariado = huurling; pertencer a = toebehoren;
Vertaling: De huurling is niet de herder wie de schapen toebehoren.
- Assim, quando vê que o lobo vem, abandona as ovelhas e foge.
assim = zo, aldus; vê = hij ziet (Zie les 7) abandonar = verlaten;
foge = hij vlucht
Vertaling: Dus, wanneer hij ziet dat de wolf komt, dan verlaat hij de schapen en vlucht.
Let op! hier volgt de vervoeging van fugir = vluchten, **alleen de prs. is onregelmatig!** **prs.:** fujo, foge, fugimos, fogem.
- Então o lobo ataca o rebanho e o dispersa.
atacar = aanvallen; rebanho = kudde; dispersar= verspreiden, uiteendrijven;
Vertaling: Dan valt de wolf de kudde aan en drijft haar uiteen.
- Ele foge porque é assalariado e não se importa com as ovelhas.
importar-se com = begaan zijn met;
Vertaling: Hij vlucht omdat hij een huurling is en niet begaan is met de schapen.

Opdracht 1 Preencha com a forma correta do verbo. (Vul de juiste werkwoordsvorm in!)

1. ir – prs. Nós
2. estudar – prs. Vocês
3. ser – prs. Eu

BRAZILIAANS LES 10

4. morrer – prf.	Uma pessoa	depois do acidente.
5. perder – prf.	Jamil	o controle do veículo.
6. trabalhar – prf.	Você	muito?
7. estudar – prf.	Eles	muito.
8. comprar – prf.	Nós	um carro.
9. construir – prf.	Abraão	um altar.
10. atacar – prs.	O lobo	o rebanho.
11. dispersar – prf.	O lobo	o rebanho.
12. dar – prf.	Eles	um livro ao professor.
13. ser – prs.	Ela	tão simpática!
14. salvar – prf.	Um homem pobre	a cidade.
15. lembrar-se – prf.	Ninguém	mais o homem pobre.

10.6 O outro (3)

Quando havia um feriado, no meio da semana, eu me irritava, pois era menos tempo que eu tinha. Levava diariamente trabalho para casa, em casa podia produzir melhor, o telefone não me chamava tanto. Um dia comecei a sentir uma taquicardia. Aliás, nesse mesmo dia, ao chegar pela manhã ao escritório surgiu ao meu lado, na calçada, um sujeito que me acompanhou até a porta dizendo "doutor, doutor, podia ajudar-me?". Dei uns trocados a ele e entrei.

10.7 Opmerkingen

- Quando havia um feriado, no meio da semana, eu me irritava, pois era menos tempo que eu tinha.
um feriado = een vrije dag; eu me irritava = kreeg ik het op mijn zenuwen; pois era menos tempo que eu tinha = letterlijk: want er was minder die ik had. Vrije vertaling ... = want ik had te weinig tijd.
Vertaling: Wanneer er een vrije dag was, in het midden van de week, kreeg ik het op mijn zenuwen, want ik had te weinig tijd.
- Levava diariamente trabalho para casa, em casa podia produzir melhor, o telefone não me chamava tanto.
Levava = o.a. ik nam mee (ipf); diariamente = dagelijks
Vertaling: Dagelijks nam ik werk mee naar huis, thuis kon ik productiever zijn, de telefoon ging niet zo vaak.
- Um dia comecei a sentir uma forte taquicardia.
Um dia = op een dag; comecei = ik begon; sentir = voelen; uma taquicardia = een heel snelle hartslag
Vertaling: Op een dag begon ik een heel snelle hartslag te voelen.
- Aliás, nesse mesmo dia, ao chegar pela manhã ao escritório surgiu ao meu lado, na calçada, um sujeito que me acompanhou até a porta dizendo "doutor, doutor, podia ajudar-me?"

BRAZILIAANS LES 10

Aliás = overigens, trouwens; **nesse** mesmo dia = **em esse** mesmo dia = op die zelfde dag; surgir = hier: te voorschijn komen, opduiken (figuurlijk!); **ao** meu lado = **a o** meu lado = aan mijn zijde/ kant; **na** calçada = **em a** calçada = op de stoep / op het trottoir; um sujeito = een persoon; acompanhar = begeleiden / vergezellen; dizendo = zeggende, terwijl hij zei; doutor = dokter; podia ajudar-me? = kunt u me helpen?

Vertaling: Overigens, dook diezelfde dag, bij de aankomst 's morgens bij het bureau, aan mijn kant, op de stoep, een persoon op die mij vergezelde tot aan de deur terwijl hij zei: "dokter, dokter, is het mogelijk dat u me zou kunnen helpen?"

- Dei uns trocados a ele e entrei.

Dei = ik gaf; trocado = munt; entrar = o.a. binnen gaan

Vertaling: Ik gaf hem enkele munten en ging naar binnen.

Opdracht 2 Traduza para a holandês (Vertaal in het Nederlands)

1. O bom pastor dá a sua vida pelas ovelhas.
2. Uma pessoa morreu depois de um acidente entre um carro e um trator.
3. O homem perdeu o controle do veículo.
4. Jamil morreu no local.
5. Agora o lobo ataca o rebanho.
6. Levava diariamente trabalho para casa.
7. Um dia comecei a sentir uma taquicardia.
8. Ontem o telefone tocou o dia inteiro (= o dia todo).
9. Dei uns trocados a ele.
10. "Doutor, podia ajudar-me?"

10.8 Nieuwe tijden!

Zie nu het volgende zinnetje: Ele tem (**tegenwoordige** tijd!) trabalhado muito.

"**trabalhado**" is een voltooid deelwoord, "tem" betekent "heeft".

Is de vertaling nu "Hij heeft hard gewerkt"?

Nee! Hij heeft hard gewerkt is: Ele **trabalhou** (prf.) muito.

Ele **tem** trabalhado muito = Hij werkt de **laatste tijd** hard.

Let op! Ele me disse que ele já **tinha** (**verleden** tijd!)visto. Hij heeft me gezegd, dat hij het al **had** gezien.

Ook gebruikt men het hulpwerkwoord "haver". De zin wordt dan: Ele me disse que ele já **havia** visto. Zie les 8.12!

Haver (ipf): eu, ele, ela, você **havia**, nós **havíamos**, vocês, eles, elas **haviam**

Nog enkele voorbeelden:

- Eles têm tido muitas problemas = Zij hebben de laatste tijd veel problemen. "tido" is het voltooid deelwoord van ter (= hebben).

BRAZILIAANS LES 10

- O que é que você tem feito? = Wat doe je de laatste tijd? of Wat doe je tegenwoordig?
"feito" is het voltooid deelwoord van fazer (= maken, doen)
- **Let op!** Ele **tinha** dito tudo para eles. Hij **had** alles tegen hen gezegd.
- **Let op!** Eles já **tinham** falado comigo. Zij **hadden** al met mij gesproken.
- **Let op!** Quando ele chegou eu já **tinha** partido. Toen hij aankwam, **was** ik al vertrokken.

VOLTOOIDE DEELWOORDEN	
Ajudar	ajudado
Comer	comido
Partir	partido
Ter	tido
Ver	visto
Ler	lido
Vir	vindo
Ir	ido
Ser	sido
Estar	estado

Opdracht 3 Traduza para a holandês (Vertaal in het Nederlands)

1. Tenho ajudado minha esposa.
2. Eles têm vindo oa Brasil.
3. Zaira **tinha** dito tudo para mim.
4. Eles não têm o problema conosco. (conosco = com+nos)
5. Ele me disse que ele já **havia** visto.
6. Eu **havia** trabalhado duramente.

10.9 a en á

Wat kan "a" betekenen?

- "a" kan een lidwoord (de, het) zijn.
Bijvoorbeeld: **a** língua = **de** taal
- "a" kan een persoonlijk voornaamwoord zijn.
Bijvoorbeeld: Você **a** viu? Heb je **haar** gezien?
- "a" kan een voorzetsel zijn.
Bijvoorbeeld: - a meu pedido = op mijn vraag
- perguntar a = vragen naar

BRAZILIAANS LES 10

- **Let op!** á = a + a

Bijvoorbeeld: - ir à Espanha = ir **a a** Espanha = naar Spanje gaan.

- cair à água = cair **a a** água = in het water vallen

10.10 Herhaling**Opdracht 4**

In deze woordzoeker staan 15 Portugese woorden. Schrijf de gevonden woorden op en zet de betekenis er achter.

3 woorden beginnen met een A, 3 woorden met een D, 1 met een E, 1 met een F, 1 met een M, 1 met een O, 3 met een P, 1 met een S, 1 met een T.

P P R P P A J O W B Q F
 B E G A T R D A R K J U
 Q Z R A N A O S S E P G
 I P C D C O A H V L X I
 X A F O E Y D S V F N R
 R S R S R R J N S A N I
 E T N E M A I R A I D G
 M O R R E R O T M B M I
 O R Z E N T R E N E A R
 C C L F U K O D S E D I
 S Z U O M E T N O M S D
 Z H D U T R W C B M T B

Opdracht 5 Traduza para a holandês (Vertaal in het Nederlands)

1. Eles já tinham falado comigo.
2. Eu tenho lido o jornal (krant) todo os dias.
3. Jamil morreu no local.
4. Ele tem trabalhado muito.
5. Agora o lobo ataca o rebanho.
6. Que você tem feito?
7. Dei uns trocados a ele.
8. Levava diariamente trabalho para casa.

Opdracht 6 Geef het voltooid deelwoord!

1. falar → falado
2. perder →
3. vir →
4. ver →
5. ser →
6. partir →
7. ir →
8. estar →

BRAZILIAANS LES 10**Opdracht 7 Traduza para o português** (Vertaal in het Portugees)

1. Hij praat de laatste tijd veel.
2. Hij heeft hard gewerkt.
3. De wolf valt de kudde aan.
4. Wij gaan met de auto.
5. Heb je haar gezien?
6. Zij overleden ter plaatse.
7. Wat doe je tegenwoordig?
8. Een arme man heeft de stad gered.

Opdracht 8 Preencha com a palavra correcta. (Vul het juiste woord in!)

Eu s..... o bom pastor. O bom pastor dá a sua v..... pelas ovelhas.

O assalariado não é o pastor a quem as ovelhas p..... Assim, quando vê que o l..... vem, abandona as o..... e f..... Então o lobo ataca o r..... e o dispersa.

Ele foge p..... é assalariado e não se i..... com as ovelhas.

Opdracht 9 Escreva a pronúncia! (Schrijf de uitspraak op!)

1. bateu 2. pastor 3. ataca 4. agora 5. jornal 6. calçada 7. ovelhas 8. veículo

10.11 **EINDTOETS****Opdracht 10 Traduza para a holandês** (Vertaal in het Nederlands)

1. Eles têm trabalhado muito.
2. Eu tenho lido o jornal todos os dias.
3. Temos estudado inglês.
4. Ele me disse que ele já tinha visto.
5. Vamos à Espanha.
6. Dei uns trocados a ele.
7. Jamil perdeu o controle do veículo.
8. Frans comprou um carro.

Opdracht 11 Preencha com a palavra correcta. (Vul het juiste woord in!)

1. Eles tem muitas problemas = Zij hebben de laatste tijd veel problemen
2. Abraão um altar = Abraham bouwde een altaar.
3. Levava trabalho para casa = Ik nam dagelijks werk mee naar huis.
4. Eu tenho muitas vezes com o Franz = Ik spreek Franz de laatste tijd vaak.
5. O que é que você tem? = Wat doe jij tegenwoordig?
6. Jamil o controle do veículo = Jamil verloor de controle over het voertuig.
7. Ele tem muito = Hij werkt de laatste tijd hard.
8. Ele dito tudo para eles = Hij had alles tegen hen gezegd.
9. Jamil no local = Jamil overleed ter plaatse.

BRAZILIAANS LES 10**Opdracht 12 Escreva a pronúncia!** (Schrijf de uitspraak op!)

1. faleu 2. favor 3. problemas 4. obrigado 5. jornal 6. calçada 7. simpatica 8. veículo

10.12 ANTWOORDEN**Opdracht 1**

1.vamos 2. estudam 3. sou 4. morreu 5. perdeu 6. trabalhou 7. estudaram
8. compramos 9. construiu 10. ataca 11. dispersou 12. deram 13. é 14. salvou
15. se lembrou

Opdracht 2

1.De goede herder geeft zijn leven aan de schapen. 2.Eén persoon overleed na een ongeval tussen een auto en een trekker. 3.De man verloor de controle over het voertuig. 4.Jamil overleed ter plaatse. 5.Nu valt de wolf de kudde aan.
6.Ik nam dagelijks werk mee naar huis. 7.Op een dag begon ik een heel snelle hartslag te voelen. 8.Gisteren ging de telefoon de hele dag. 9.Ik gaf hem enkele munten.
10.Dokter, kunt u me helpen?

Opdracht 3

1. Ik help de laatste tijd mijn vrouw. 2. Zij komen tegenwoordig (vaak) naar Brazilië.
3. Zaira had alles tegen me gezegd. 4. Zij hebben de laatste tijd geen probleem met ons. 5. Hij zei tegen me, dat hij het al gezien had. 6. Ik had hard gewerkt.

Opdracht 4

ABANDONAR = verlaten, ASSIM = dus, ATACAR = aanvallen,
DIARIAMENTE = dagelijks, DIRIGIR = besturen, DOUTOR = dokter,
ENTRE = tussen, FUGIR = vluchten, MORRER = sterven, ONTEM = gisteren,
PASTOR = herder, PERDER = verliezen, PESSOA = persoon, SENTIR = voelen,
TROCADO = munt

Opdracht 5

1. Zij hadden al met mij gesproken. 2. Ik lees tegenwoordig elke dag de krant.
3. Jamil overleed ter plaatse. 4. Hij werkt tegenwoordig veel. 5. Nu valt de wolf de kudde aan. 6. Wat doe jij tegenwoordig? 7. Ik gaf hem enkele munten.
8. Ik nam dagelijks werk mee naar huis.

Opdracht 6

1. falar – falado 2. perder – perdido 3. vir – vindo 4. ver – visto 5. ser – sido
6. partir – partido 7. ir – ido 8. estar – estado

BRAZILIAANS LES 10**Opdracht 7**

1. Ele tem falado muito. 2. Ele trabalhou duramente. 3. O lobo ataca o rebanho.
4. Nós vamos de carro. 5. Você lhe viu? 6. Eles morreram no local. 7. O que é que
você tem feito? 8. Um homem pobre salvou a cidade.

Opdracht 8

Eu **sou** o bom pastor. O bom pastor dá a sua **vida** pelas ovelhas.
O assalariado não é o pastor a quem as ovelhas **pertencem**. Assim,
quando vê que o **lobo** vem, abandona as **ovelhas** e **foge**. Então o lobo
ataca o **rebanho** e o dispersa.
Ele foge **porque** é assalariado e não se **importa** com as ovelhas.

Opdracht 9

1. {bateeew} 2. {pastor} 3. {ataka} 4. {agora} 5. {zjornaw} 6. {kalsada} 7. {oveljas}
8. {ve-iekoeloe}

Opdracht 10

1. Zij werken de laatste tijd veel. 2. Ik lees de krant de laatste tijd elke dag.
3. Wij studeren tegenwoordig Engels. 4. Hij heeft me gezegd, dat hij het al **had** gezien.
5. Wij gaan naar Spanje. 6. Hij gaf hem enkele munten. 7. Jamil verloor de controle
over het voertuig. 8. Frans heeft een auto gekocht.

Opdracht 11

1. tido 2. construiu 3. diariamente 4. falado 5. feito 6. perdeu 7. trabalhado 8. tinha
9. morreu

Opdracht 12

1. {faleew} 2. {favor} 3. {problemas} 4. {obriegadoe} 5. {zjornaw} 6. {kalsada}
7. {siempatsjieka} 8. {ve-iekoeloe}

Bevallen de gratis lessen goed ?

Maak dan een (kleine) gift over naar gironummer 692993 van: Hr. M. v Amersfoort te
Barneveld.

Alleen zo kunnen de lessen **gratis** blijven!